

Sèrie 2

CONSIDERACIONS GENERALS SOBRE LA CORRECCIÓ

La finalitat dels exàmens d'història contemporània per a majors de vint-i-cinc anys és comprovar el grau de coneixement sobre la matèria, i la competència i la destresa en les capacitats de raonament, d'exposició, de síntesi, de redacció i de totes aquelles que són necessàries per començar una carrera universitària.

La correcció de l'examen, per tant, ha de tenir en compte aquests dos paràmetres i incloure, com a criteris de valoració, el coneixement del que es pregunta i la manera com es respon i s'exposa. No es pot valorar per separat, sinó en conjunt. En definitiva, s'ha de comprovar quin grau de maduresa intel·lectual té la persona que s'examina i corregir la prova en funció d'aquest fet.

Pel que fa al coneixement històric, el corrector ha de valorar, segons el seu criteri i com a expert, de quina manera l'examinand respon els elements que caracteritzen el fet històric que es demana, com el situa cronològicament, com n'exposa els trets principals i com sap descobrir el joc de les causalitats i la lògica dels esdeveniments.

I, alhora, valorar si l'examinand ha entès el que se li pregunta, de quina manera expositiva i raonada respon, i quin grau té de coherent, clar i concís l'examen com a text.

Per tant, i com a criteris de correcció, volem apel·lar a la reconeguda capacitat de l'examinador/a per ponderar totes aquestes reflexions i plasmar-ho en la valoració que faci de cada un dels exàmens.

La prova té dues parts. La primera part parteix d'un fet contemporani i cal que respongui les preguntes que es fan. El criteri és que conegui un tema i la seva base històrica. A la segona part l'examinand només pot contestar tres de les cinc preguntes de l'examen.

IMPORTANT: En el cas que l'examinand en contesti més de tres, el criteri a seguir serà de corregir des de la primera fins arribar a la tercera i deixar les altres dues o una de més sense nota.

PRIMERA PART

Observeu les fotografies A i B i responeu a les tres qüestions següents. (4 punts)

1. Comenteu la fotografia A i digueu en quin esdeveniment històric s'emmarca. (1 punt)

La fotografia és un camp de concentració i, per tant, el primer que ha de fer l'examinand és posar-ho i explicar que era aquesta instal·lació. S'ha d'emmarcar en el període del nazisme a Alemanya i, més concretament, durant la Segona Guerra Mundial. Es pot considerar com Hitler en el seu llibre doctrinari Mein Kampf ja va mostrar el seu antisemitisme i el seu racisme. Per al nazisme, la identitat nacional es construïa des de consideracions racials i des d'una voluntat d'afirmació envers els elements febles de la pròpia nacionalitat o, més encara, front els pobles veïns, considerats inferiors i enemics. L'antisemitisme i aquesta ideologia va portar al que es va anomenar "la solució final": l'aniquilament dels jueus a Alemanya i a d'altres parts de l'Europa ocupada; la qual cosa va dur a l'holocaust que és la posada en pràctica d'aquest pla. Aquest terme va ser encunyat per Adolf Eichmann

Puntuació: si es defineix el que mostra la fotografia, s'emmarca bé cronològicament, es comenta que funcionà durant el nazisme alemany i es diu que forma part de la "solució final" o de l'holocaust, seria 1 punt. Qualsevol generalització divagadora sense serien 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt. Per si de cas hi hagués algú que defensés la teoria negacionista, se li posaria un zero.

2. Qui van ser Adolf Hitler i Benito Mussolini, en quina època van viure i què els identifica. (1 punt)

Primera és important que situïn els personatges -cosa fàcil per ser molt coneguts històricament i per les seves biografies-, l'època d'entreguerres amb diferents anys pel cas italià i alemany en l'inici però coincidents als anys trenta i en l'avantsala de la Segona Guerra Mundial. Quant a què els identifica, sens dubte la ideologia totalitària feixista i nazista i el fet d'haver estat els líders dels seus respectius partits PNF italià i el NSDAP alemany.

Puntuació: si es situen els personatges, el marc cronològic i la seva ideologia seria 1 punt. Qualsevol generalització divagadora sense cap mena de relació serien 0 punts. És important la redacció i la manera d'enfocar-ho per valorar si cal el 0,5 punt.

3. Expliqueu cinc característiques que defineixin els règims feixistes d'entreguerres del segle XX. (2 punts)

Una pregunta que poden resoldre de moltes maneres. Després s'haurien d'enumerar cinc característiques del nazisme i feixisme. N'enumerarem unes quantes perquè en quedi una llista: culte a la personalitat, repressió, estat autoritari, creació d'un entramat institucional i de lleure seguidor de la cultura nazi-feixista; paper central del partit feixista o nazi; colonialisme; anticomunisme i tants d'altres. O pot enfocar-ho a nivell més ideològic ressaltant que com a règim polític trenca amb el sistema democràtic representatiu i parlamentari, mitjançant l'ús de formulacions corporativistes i estatistes; que l'Estat com a representació de la Nació intervé i configura l'economia, la política i la vida social; que apareix una jerarquització de dalt a baix que parteix de la preeminència del líder, del cabdill; que com a filosofia política, pretén la superació del conflicte de classes, així com del debat entre capitalisme i socialisme; que es tracta d'un pensament totalitari que situa l'individu explícitament sotmès a una moral i una actuació col·lectives, que es justifiquen com a destil·lació de la vertadera ànima del poble nacional i la seva missió a complir al món; que la identitat nacional tendeix a construir-se des de consideracions racials i una voluntat d'afirmació envers els elements febles de la pròpia nacionalitat o, més encara, front els pobles veïns, considerats inferiors i enemics.

Puntuació: com a guia es pot establir que dels dos punts totals de la puntuació d'aquesta pregunta, un punt correspon a l'enumeració de les cinc característiques que es demanen. Si se'n posen dues o menys de dues, aquest punt es perd. L'altre punt, fins arribar a dos, ha de permetre valorar qualitativament les característiques que l'examinand ha considerat.

SEGONA PART

Responen a TRES de les cinc qüestions següents. (6 punts; 2 punts cadascuna)

1) Indiqueu si les informacions següents sobre la Segona Guerra Mundial són vertaderes o falses.

	vertadera	falsa
La Unió Soviètica de Stalin i l'Alemanya nazi de Hitler signaren un pacte de no agressió que no va ser trencat fins el 1941 arran de la invasió de Rússia per part de les tropes alemanyes.	X	
La causa de la Segona Guerra Mundial fou l'assassinat de l'hereu de la corona austríaca a Sarajevo.		X
La Segona Guerra Mundial comença amb la invasió de les tropes alemanyes a Polònia l'1 de setembre de 1939.	X	
Els Estats Units i el Japó van estar en guerra des de l'inici de la Segona Guerra Mundial, el 1939.		X

La batalla d'Anglaterra és coneguda com la invasió, encara que durà poc temps, de les tropes alemanyes a Anglaterra, on arribaren a pocs quilòmetres de Londres.		X
--	--	---

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

2) Indiqueu si les informacions següents sobre la història recent són vertaderes o falses.

	vertadera	falsa
La caiguda del Mur de Berlín va ser l'esdeveniment cabdal del 2010 un cop havia desaparegut la Unió Soviètica.		X
Una de les respostes del president Bush a l'atemptat a les Torres Bessones de Nova York fou la invasió d'Irak.	X	
La reunificació alemanya es va produir quan van demanar l'ingrés a la Unió Europea la República Federal d'Alemanya i la República Democràtica d'Alemanya.		X
La guerra civil a Síria ha comportat l'anomenada "crisi dels refugiats" al produir-se un èxode massiu de persones d'aquell país cap a Europa.	X	
La República Popular de la Xina, el Japó, Corea del Sud i Malàisia van crear la Unió Asiàtica d'Assistència Tecnològica l'any 2000 a fi d'unificar la política de defensa i la tecnologia militar.		X

Puntuació: l'enumeració correcta dels esdeveniments serien els dos punts i amb un d'equivocat seria un punt. A partir d'aquí no es valoraria la pregunta.

3. Expliqueu què fou "l'atemptat de Sarajevo" i quines conseqüències va tenir.

L'atemptat de Sarajevo amb l'assassinat de l'hereu de la corona austríaca Francesc Ferran és l'esdeveniment que va precipitar la Primera Guerra Mundial. L'ultimàtum austríac a Sèrbia, acusada d'estar al darrere de l'atemptat, comportà un joc d'aliances i una escalada de provocacions i retrets que van desencadenar l'inici de les hostilitats. Una guerra entre, d'una banda, els Imperis Centrals, o Potències Centrals o Triple Aliança, on hi havia l'Imperi Austrohongarès, l'Imperi Alemany, l'Imperi Turc, Bulgària; de l'altra, els Aliats o la Triple Entesa, amb França, Regne Unit, Sèrbia, l'Imperi Rus, Itàlia, els Estats Units i d'altres.

Puntuació: si s'identifica l'atemptat i es configuren una mica com es va iniciar la guerra amb els diferents blocs la resposta es pot donar per bona i serien els 2 punts. Si s'explica la guerra, més o menys, però no es concreta la pregunta seria 1 punt. Qualsevol explicació desordenada i plena de vaguetats sobre la guerra o plena d'errors, serà un 0. La redacció també hauria de comptar en aquest cas.

4. Expliqueu què fou el crac de 1929 i què va significar per a l'economia mundial.

Coneixem el crac del 29 com l'inici de la Gran Depressió dels anys trenta. La causa que el va desencadenar sol atribuir-se a la caiguda de la Borsa de Nova York amb la fallida del mercat de valors. El famós "dijous negre" fou el 29 d'octubre de 1929 quan les accions van patir una davallada imparable a Wall Street. La crisi borsària va tenir lloc després de gairebé una dècada de boom especulatiu. La caiguda dels valors va fer esclatar la bombolla, el pànic es va apoderar dels inversors, els bancs que havien concedits préstecs es van veure endeutats i van acabar en fallida, tot plegant mentre arrastraven a moltes persones a perdre els seus estalvis. Les línies de crèdits es varen tallar, amb la qual cosa no es podien capitalitzar els negocis que van començar a tancar, empesos alhora per la disminució del consum. Tot plegat amb la conseqüència de l'increment espectacular de la desocupació. La tesi de molts historiadors, i molt acceptada, és que la crisi dels anys trenta, conseqüència del crack del 29 estatunidenc, va comportar la crisi del sistema liberal i l'esfondrament de les democràcies europees, bàsicament, així com l'ascens de règims autoritaris, dictadures i del feixisme i del nazisme. Aquesta seria la

síntesi bàsica, tenint en compte que l'examinand, per la vaguetat intencionada del plantejament de la pregunta, pot plantejar, sota aquest paràmetre essencial, diverses línies d'exposició que el corrector ha de valorar convenientment.

Puntuació: si es posen força dels elements que hem posat a dalt són els 2 punts. S'aniria restant puntuació en la mesura que es vagi diluint la resposta i vagi quedant inconcreta en els seus punts principals. Si es parla vagament del tema i/o està mal redactada la resposta no es puntuarà.

5. Expliqueu, contextualitzant-los històricament, aquests quatre conceptes de l'època contemporània: guerra freda; neocolonialisme; revolució bolxevic; segona revolució industrial.

guerra freda: conflicte polític-ideològic, entre la fi de la Segona Guerra Mundial i la caiguda del Mur de Berlín i de la URSS, el 1989-1991, entre el bloc occidental i capitalista liderat pels Estats Units i el bloc oriental i comunista liderat per la Unió Soviètica. Una guerra que va significar un enfrontament a tots nivells, ideològic, polític, econòmic, social, militar, tecnològic, propagandístic i esportiu, i qualificada de freda perquè els dos principals contrincants no es van enfrontar mai directament, limitant-se a actuar com a eixos d'influència sobre el poder de molts països al món, en els marcs territorials dels quals tindrien lloc els enfrontaments armats – “guerra calenta”- derivats de l'antagonisme entre ells.

neocolonialisme: vinculació de les antigues colònies a la metròpoli o a uns altres països occidentals a nivell econòmic, aspectes que les faran ser molt dependents a nivell tecnològic i d'altres, un cop produïts els processos de descolonització a partir de la segona meitat del segle XX,

revolució bolxevic: revolta d'octubre de 1917 que va portar al poder als comunistes russos liderats per Lenin. Es tracta de la primera revolució obrera que pren el poder, enmig de la Primera Guerra Mundial, amb l'esfondrament del règim tsarista i les mobilitzacions populars enfront la guerra davant la misèria social, i amb la direcció del partit bolxevic, organitzat, disciplinat i amb una estratègia ben definida.

segona revolució industrial: procés de diversificació industrial que es va produir cap a finals del segle XIX amb la irrupció de nous sectors que diversifiquen el procés industrial: indústria pesant, química i d'altres sectors nous com l'automobilístic, de material elèctric, etc. Hi ha el canvi energètic amb l'explotació de l'energia elèctrica i els inicis de l'explotació petrolera amb els canvis que això comporta i l'entrada amb força de noves potències industrials tardanes com són els Estats Units, Alemanya i el Japó.

Puntuació: les quatre definicions serien els 2 punts, tres 1,5 punt, dos 1 punt, un 0,5 punt. Naturalment han de ser ben definits i explicats. En cas de generalització o incorrecció en el redactat, no es puntuaria la definició.